

ANDERS BROBERG
PIA RISHOLM MOTHANDER
PEHR GRANQVIST
TORD IVARSSON

Anknytning i praktiken

Tillämpningar av anknytningsteorin

NATUR &
KULTUR

skilt viktigt inom ett fält där undersökningsmetoderna är kostsamma, och undersökningsgrupperna i enskilda studier därför i allmänhet är små. Tillsammans med sina kolleger Femmie Juffer och Marian Bakermans-Kranenburg har han också utvecklat och prövat anknytningsteoribaserade interventionsmetoder för bland annat adoptivföräldrar, vilket vi beskriver i kapitel 4.

Begreppet anknytning

I *Nationalencyklopedin* definieras anknytning som att stå i förbindelse med någon större helhet, exempelvis att busslinjen mellan Skene och Göteborg anknyter till järnvägen mellan Göteborg och Stockholm. När begreppet *anknytning* används inom utvecklingspsykologin är det en svensk översättning av det engelska begreppet *attachment*, med betoning just på betydelsen av något mindre som hänger ihop med och är beroende av något större. Teorin behandlar också samspelet mellan anknytning och omvårdnad. Samspelet innefattar föräldrarnas, eller en annan omvårdnadspersons, villighet och förmåga att stödja barnets behov såväl av beskydd, tröst och trygghet i utsatta situationer som av att få utforska världen under rimligt säkra betingelser när detta är möjligt. Anknytningen förstås bäst som en relationsspecifik process mellan förälder och barn under spädbarnsåret, som under första halvan av det andra levnadsåret resulterar i ett mätbart psykologiskt "band" dem emellan. Teorin beskriver också hur anknytningen successivt utvecklas till mentala representationer hos barnet – av barnet självt – av viktiga närstående och samspelet dem emellan. Dessa representationer kallas *inre arbetsmodeller* (IAM). I och med att anknytningen blir representerad i form av mentala modeller, blir den också till en viktig beståndsdel i personlighetsutvecklingen och får på så sätt betydelse för hela den fortsatta utvecklingen, i synnerhet vad gäller nära känslomässiga relationer.

Anknytningsteorin ansågs i många år vara "alltför biologisk", vilket kan synas märkligt eftersom teorin, som vi beskrev utförligt i förra boken, växte fram som ett sätt att betona miljöns – i motsats till drifternas och de infantila fantasiernas – betydelse för barnets utveckling. Det Bowlby sökte, och fann, i evolutionsbiologin var anknytningens grundläggande ändamål och motivation.

